

PROFESOR FLORIAN MANIECKI, ŻYCIE I TWÓRCZOŚĆ (JUBILEUSZ: 80-LECIA URODZIN)

Wojciech Ziętara

Profesor Florian Maniecki urodził się 24 listopada 1927 r. we Lwówku w województwie poznańskim w rodzinie robotniczo-rzemieślniczej. Wybuch drugiej wojny światowej przerwał Jego naukę na poziomie 5 klasy szkoły podstawowej. Okres okupacji to praca w charakterze przymusowego najemnego robotnika rolnego w gospodarstwie niemieckiego rolnika w Niewolnie koło Trzemeszna. Po zakończeniu wojny w wieku 18 lat podejmuje w trybie przyspieszonym naukę w gimnazjum, którą musi przerywać pracą zawodową. W 1949 r. kończy gimnazjum dla dorosłych w Gnieźnie. W tym samym roku podejmuje studia na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom inżyniera rolnika uzyskuje w 1953 r. kończąc pierwszy stopień studiów.

Po ukończeniu studiów w 1953 r. w ramach nakazu pracy przez 4 miesiące pracuje na stanowisku agronoma w POM w Murowanej Goślinie, a następnie przez 5 miesięcy jako nauczyciel w Technikum Rolniczym w Wolsztynie. We wrześniu 1953 r. zostaje służbowo przeniesiony do Centralnej Szkoły Państwowych Ośrodków Maszynowych i Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych w dzisiejszym Ursynowie, gdzie pracował do 1957 r., tj. do jej rozwiązania. W szkole tej był nauczycielem przedmiotów zawodowych. W okresie pracy w Ursynowie podejmuje studia II stopnia na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW, które kończy z wynikiem bardzo dobrym uzyskując stopień magistra. W tym okresie współpracuje z Instytutem Ekonomiki Rolnej, zbierając wyjściowe materiały liczbowe w zakresie kosztów produkcji w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych. Współpracuje także z Katedrą Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW, prowadząc badania z zakresu organizacji pracy kierowniczej w PGR pod kierunkiem prof. Ryszarda Manteuffla. W lipcu 1957 r. podejmuje pracę w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych, przechodząc kolejno przez wszystkie stanowiska nauczyciela akademickiego. Stopień naukowy doktora nauk rolniczo-leśnych uzyskuje w 1962 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „*Metoda preliminarowania pracy i siły pociągowej w gospodarstwie rolniczym*” przygotowanej pod kierunkiem prof. R. Manteuffla. Stopień doktora habilitowanego uzyskuje w 1968 r. na podstawie rozprawy pt. „*Ocena ekonomiczno-organizacyjna obór*”. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego uzyskuje w 1976 r., a profesora zwyczajnego w 1985 r. W latach 1969-1972 profesor Florian Maniecki pełnił funkcję prodziekana Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego, a w latach 1973-1979 funkcję dyrektora Instytutu Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW. Był członkiem wielu komisji rektorskich i senackich, pełniąc w nich wielokrotnie funkcję przewodniczącego. W latach 1975-1977 był przedstawicielem Rady Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego w Senacie SGGW.

Profesor Florian Maniecki od początku swojej pracy naukowej utrzymuje ścisłe i wielostronne kontakty naukowe z ośrodkami naukowymi w krajach Europy Zachodniej i USA. Zapoczątkował je pobyt na stażach naukowych na Uniwersytecie w Kilonii (Kiel) w RFN w 1958 r. (7 miesięcy) u prof. Georga Blohma, a następnie 11 miesięczny staż naukowy w USA w Stanie Kentucky na przełomie lat 1966 i 1967. W 1976 r. odbył podróż studialną, odwiedzając ważniejsze ośrodki naukowe w RFN (trzymiesięczne stypendium DAAD). Ponownie trzymiesięczny staż naukowy na Uniwersytecie w Kilonii odbył na przełomie 1981 i 1982 r. Miesięczne staże naukowe odbył także w NRD, Szwecji i Finlandii. Systematycznie uczestniczył w Międzynarodowych Kongresach Organizacji Pracy w Rolnictwie (CIOSTA i CIGR) w latach 1960-1990.

Profesor Florian Maniecki utrzymywał bliski i nieprzerwany kontakt z praktyką dzięki prowadzonym badaniom i szkoleniom.

Był i pozostaje nadal bardzo aktywnym uczestnikiem życia naukowego i społecznego, czynnie uczestniczy w wielu organizacjach naukowych i społecznych.

Zainteresowania naukowe profesora Floriana Manieckiego są rozległe i przechodziły znamiennej ewolucję, od badań wąsko tematycznych, do bardziej ogólnych o charakterze syntez. W jego pracy badawczej można wyróżnić następujące kierunki:

- planowanie pracy i siły pociągowej w gospodarstwie rolniczym i w rolnictwie oraz analiza wielkości, rozkładu i struktury nakładów pracy i siły pociągowej,
- ocena wpływu rozwiązań funkcjonalnych budynków inwentarskich, ich wyposażenia i organizacji pracy na nakłady i uciążliwość pracy przy obsłudze zwierząt,
- ergonomia rolnicza,
- prognozowanie mechanizacji rolnictwa na podstawie analizy wydajności i warunków pracy w rolnictwie w miarę rozwoju sił wytwórczych,
- zarządzanie przedsiębiorstwami rolniczymi,
- przekształcenia własnościowe w rolnictwie.

W ramach pierwszego problemu opracował oryginalną metodę preeliminowania pracy i siły pociągowej w gospodarstwach rolniczych, która została zweryfikowana w licznych badaniach i wytrzymała próbę czasu. Stosowana jest dotychczas, jako podstawowa i w zasadzie jedyna metoda bilansowania siły roboczej i pociągowej w gospodarstwie, w analizach i badaniach modelowych. Podsumowaniem tego kierunku badań jest książka pt. „Organizacja i planowanie pracy wykonawczej w gospodarstwie rolniczym”, wydana przez PWRiL w 1976 r.

Drugi kierunek badań, wiążący się z oceną rozwiązań funkcjonalnych budynków inwentarskich i ich wpływem na nakłady i uciążliwość pracy został zapoczątkowany w 1958 r. w czasie stażu naukowego w Kilonii. Profesor F. Maniecki, jako pierwszy w Polsce zastosował studium pracy do oceny budynków inwentarskich i ich wyposażenia. Ukoronowaniem badań z tego zakresu, była rozprawa habilitacyjna opublikowana w Rocznikach Nauk Rolniczych (Seria D. Tom 125, 1968 r.). Metoda ta była wielokrotnie wykorzystywana w badaniach między innymi w ocenie „przemysłowych form produkcji mleka”, w ramach problemu węzłowego, którym kierował prof. F. Maniecki. Wyniki tych badań stały się podstawą kształtowania racjonalnych poglądów na możliwości i tempo wdrażania nowych form w produkcji zwierzęcej. Skutki prób tzw. przemysłowego chowu zwierząt wdrażanego metodami administracyjnymi, bez należytego przygotowania organizacyjnego i technicznego z całą ostrością ujawniły się po 1990 roku, tj. w okresie gospodarki rynkowej. Wyniki badań z tego zakresu znalazły odbicie w publikacjach i referatach na konferencjach i seminariach naukowych.

W pracach z zakresu prognozowania mechanizacji rolnictwa prof. F. Maniecki zastosował nowe podejście metodyczne polegające na przyjęciu jako podstawy prognoz wydajności pracy zatrudnionych w rolnictwie oraz warunków pracy w rolnictwie, które ulegają zmianie wraz ze zmianami sił wytwórczych. Doświadczenia w zakresie prognozowania mechanizacji rolnictwa wykorzystał uczestnicząc w pracach zespołu prof. R. Manteuffla, przygotowującego prognozę rozwoju wsi i rolnictwa w ramach Komitetu „Polska 2000” przy Prezydium PAN. W ramach prac zespołu prof. F. Maniecki opracował indywidualną prognozę „Polska 2015” opublikowaną w 1982 roku. Zastosował w niej własną metodę, którą określił jako intuicyjną, a jej podstawę stanowiła znajomość organizacji i wydajności pracy w rolnictwie w Polsce i wybranych krajach rozwiniętych.

Przemysław